

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821202843
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8821202843.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: E. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, XXX XX M., zastúpená Mgr. Ondrejom Barnom, advokátom, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpená JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 642,64 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 11.04.2022 č. k. 11Csp/136/2021-63 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a VI.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 12.02.2014 je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 642,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 642,64 eur od 28.01.2022 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Návrh v prevyšujúcej časti, čo sa týka úroku z omeškania z a m i e t a .

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 12.02.2014, uvedená v článku 8, bod 8.1., v znení: „Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 77,62 EUR a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 40,32 EUR v prípade ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je Veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 12.02.2014, uvedená v článku 8, bod 8.4., v znení: „Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok

úveru, je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. b) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady, bude rozhodnuté súdom prvej inštancie, v samostatnom uznesení, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 39 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 ods. 1 písm. a), b), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 100 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1, 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že strany sporu uzavreli dňa 12.02.2014 zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej žalovaný mal poskytnúť žalobkyni revolvingový úver vo výške 540 eur. Žalobkyňa sa zaviazala úver splatiť v 42. mesačných splátkach po 28,94 eur, RPMN predstavovala 69,52 %, ročná úroková sadzba bola vo výške 70,04 %, priemerná RPMN predstavovala 45,94 % a celkovo sa žalobkyňa zaviazala vrátiť žalovanému sumu 1.215,48 eur. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva nemá všetky zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, chýbajú náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. c), f) a j) z. č. 129/2010 Z.z. Súd preto zisťoval výšku úrokovej sadzby z úverov obdobných v rozhodnom období (v čase uzavretia zmluvy) na internetovej stránke Národnej banky Slovenska a zistil, že pri obdobných úveroch, v rozhodnom období, úroková sadzba predstavovala 11,16 % ročne. Skonštatoval, že v danom prípade dohodnutá úroková sadzba je niekoľkonásobok vyššia, než za ktorú poskytovali banky úvery v rozhodnom čase. Súd preto považoval dohodu o úrokoch vo výške 70,04 % za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka. Ďalej súd konštatoval, že v zmluve nie sú uvedené, predpoklady pre výpočet RPMN. V zmluve je uvedená nesprávna čiastka, ktorú má žalobca ako spotrebiteľ zaplatiť, keďže v zmluve je uvedená nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) z. č. 129/2010 Z.z. sa preto poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, súd zistil, že táto adresa sa v texte zmluvy nenachádza. Pokiaľ ide o náležitosť dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, súd uviedol, že odkaz s dobou splatnosti 42. mesiacov v zmluve, bez ďalšieho, nie je postačujúci. Je potrebné, aby v zmluve bolo ohraničené odkedy dokedy doba splácania úveru plynie, ináč ide o neurčitý údaj. Spotrebiteľ musí už pri podpise zmluvy byť informovaný o akých termínoch, odkedy dokedy je povinný úver splácať. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pričom počet splátok nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27.05.2014). Súd v zmysle z. č. 129/2010 Z.z. preto konštatoval, že sankciou z dôvodu nesprávnych náležitostí zmluvy je, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov (výrok I. rozsudku).

4. Žalobkyňa okrem určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov sa domáhala aj vydania bezdôvodného obohatenia v sume 642,64 eur s úrokom z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému. Keďže žalovaným poskytnutý spotrebiteľský úver žalobkyni je bezúročný a bez poplatkov a žalobkyňa reálne čerpala len sumu 462,38 eur a žalovanému uhradila úver celkom vo výške

1.105,02 eur, žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil sumou 642,64 eur (1.105,02 eur - 462,38 eur), ktorú musí vydať. Preto súd zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni sumu 642,64 eur s úrokom z omeškania. Keďže žaloba bola žalovanému doručená 24.01.2022, žalovaný sa do omeškania mohol dostať až 28.01.2022. Preto súd priznal žalobkyni zákonné 5 % úroky z omeškania ročne od 28.01.2022 (výrok II.) a vo zvyšku nárok týkajúci sa úrokov z omeškania ako bezdôvodný v prevyšujúcej časti zamietol (výrok III.).

5. Čo sa týka žalovaným vznesenej námietky premlčania súd uzavrel, že táto nie je dôvodná. Z dokazovania, a to z výpovede žalobkyne a vyjadrení jej právneho zástupcu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela v lete 2021 pri osobnom stretnutí so svojim právnym zástupcom. Keďže žaloba bola podaná 10.12.2021, súd uzavrel, že premlčacia lehota neuplynula a nárok si žalobkyňa na súde uplatnila včas.

6. Pokiaľ ide o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, uvedených v bode 8.1 a 8.4, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia vydané Krajským súdom v Prešove, sp. zn. 9Co/117/2017, 23Co/84/2017 a 2Co/38/2017, kde boli rovnaké zmluvné podmienky už vyhlásené za neprijateľné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd vyhlásil žalobcom namietané zmluvné podmienky za neprijateľné tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia (výrok IV. a V.).

7. O trovách konania rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP. Žalobkyňa bola v súdnom konaní úspešná v celom rozsahu, a preto jej súd priznal náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o konkrétnej výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (výrok VI.).

8. Proti tomuto rozsudku, proti výrokom II. a VI. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Namietal nesprávne právne posúdenie námietky premlčania, lebo súd prvej inštancie posúdil námietku premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby tak, že premlčacia lehota neuplynula a nárok si žalobkyňa uplatnila včas. Navyiac z označenej časti rozsudku (bod 77) nevyplýva nič o posúdení a dodržaní objektívnej premlčacej doby. Súd len uviedol, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela v lete 2021, čo však pre posúdenie zachovania objektívnej premlčacej doby je právne irelevantné a nepostačujúce. Záver súdu o objektívnej premlčacej dobe je nepreskúmateľný. Súčasne súd pochybil aj pokiaľ ide o posúdenie subjektívnej premlčacej doby, pretože tá podľa záverov súdu mala plynúť od porady žalobkyne s advokátom v lete 2021. Ako vyplýva z karty klienta, tá bola vyhotovená 24.11.2016, kedy si ju žalobkyňa vyžiadala, teda už vtedy vedela o údajoch, ktoré napokon uviedla v žalobe a na základe ktorých si uplatňovala tvrdený nárok. Výpis označený ako karta klienta z 24.11.2016 si žalobkyňa predsa žiadala za účelom zistenia, koľko z úveru uhradila a netvrdila, že ho žiada z iného dôvodu. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie alebo aby v časti o vydaní bezdôvodného obohatenia zmenil rozsudok a žalobu zamietol. Zároveň žiadal rozhodnúť o náhrade trov konania podľa pomeru úspechu a neúspechu v spore.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolania žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom a nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Podľa 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

13. Odvolateľ uviedol ako dôvod odvolania ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tejto námietky nebola zo spisu zistená. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia pre absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, a ako sa vypořiadal s námietkou premlčania vznesenou zo strany žalovaného, v súlade so súčasnou judikatúrou súdov SR a Súdneho dvora EÚ. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená, že musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti.

15. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdaľuje od želanej a nožnej miery zistenia skutkového stavu.

16. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP. Všetky skutkové zistenia (vychádzajúc z listín predložených stranami sporu, ako úverová zmluva, prehľad platieb žalobkyne o úhradách č. I. 7 - 9), na základe ktorých súd prvej inštancie posúdil vznesenú námietku premlčania ako nedôvodnú, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

17. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7Cdo/7/2010).

18. Je nepochybné, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. (ďalej aj ako „zmluva“) uzatvorená medzi stranami sporu dňa 12.02.2014 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou

zmluvou, nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zároveň nebolo sporné, že túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úvery v rámci svojho podnikania spotrebiteľom, možno podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ.

19. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide o uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V čase uzatvorenia zmluvy (12.02.2014) ZoSÚ v ustanovení § 9 upravoval obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spájal sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

20. Keďže výrok I. rozsudku, ktorým súd určil, že úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX z 12.02.2014 je bezúročný a bez poplatkov a uvedený výrok odvolaním napadnutý nebol, v čase rozhodovania odvolacieho súdu už bolo právoplatne rozhodnuté o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy, od ktorej žalobkyňa odvádzala svoj nárok. Preto odvolací súd sa v odvolacom konaní už touto otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti nezaoberal, zaoberal sa len nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia.

21. Súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že úver poskytnutý na základe zmluvy, uzavretej medzi stranami sporu je s poukazom na ust. § 11 ods. 1 z. č. 129/2010 Z.z. bezúročný a bez poplatkov, a preto žalovaný má nárok len na vrátenie sumy, ktorú žalobkyni reálne poskytol, t.j. sumy 462,38 eur. Žalobkyňa celkom uhradila na poskytnutý úver sumu 1.105,02 eur, čo znamená, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil o sumu 642,64 eur (1.105,02 eur -462,38 eur). Suma úhrad vyplýva z dokladov o úhradách a karty klienta na č. l. 7 - 9 spisu, navyše túto okolnosť žalovaný nespochybnil a v konaní nerozporoval, čím sa táto skutočnosť v zmysle Civilného sporového poriadku považuje za nespornú. Vzhľadom na uvedené, suma 642,64 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré je povinný vydať žalobkyni, keďže ju získal plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 Občianskeho zákonníka).

22. Ďalšou rozhodujúcou právnou otázkou bolo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie premlčania žalobcom uplatneného nároku, a to v subjektívnej aj objektívnej premlčacej dobe.

23. Občiansky zákonník v ust. § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou (§ 107 ods. 1) a objektívnou premlčacou dobou (§ 107 ods. 2). Začiatky ich plynutia sú upravené odlišne.

24. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené

25. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva záver, že žalobkyňa žalobu podala v rámci subjektívnej dvojročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 10.12.2021. Z dokazovania, a to z výpovede žalobkyne a vyjadrení jej právneho zástupcu na pojednávaní dňa 11.04.2022 jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela v letných mesiacoch v roku 2021, pri stretnutí s právnym zástupcom, pri riešení inej úverovej zmluvy, kedy žalobkyňa ho žiadala, aby jej preskúmal aj plnenie z predmetnej úverovej zmluvy. Je teda nesporne preukázané, že žaloba bola podaná včas, teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote a námietka premlčania vznesená žalovaným je nedôvodná.

26. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie s poukazom na ním uvedenú judikatúru Najvyššieho súdu SR a a Ústavného súdu SR, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobca dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobca skutočne dozvedel, že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal žalobca k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

27. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EU majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom vnútroštátne právo im odporuje, má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Správne súd prvej inštancie poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, ako aj judikatúru Najvyššieho súdu SR o dôvodnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacia lehoty, v rámci ktorej môže spotrebiteľ podať žalobu o vrátenie peňažných súm neoprávnene zaplatených predajcovi alebo dodávateľovi na základe nekalej podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere. Pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú profesionálnu zdatnosť v činnosti poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ho zaťažuje v otázke preukázania okolnosti neúmyselného konania.

28. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide o uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa ZoSÚ účinného v čase uzatvorenia zmluvy, respektíve požadovanie odplaty za poskytnutie úveru v súlade s dobrými mravmi. Zákon pritom žalovanému ako obchodníkovi ukladá, čo má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva musí obsahovať správne konečnú splatnosť, RPMN, čestné úroky a poplatky, atď., ale do zmluvy predpísané správne a úplné náležitosti nedá a nečestné úroky a poplatky sofistikovane zakrýva jednak ich rôznym rozčlenením v zmluve a jednak ich rozdelením aj do vedľajších dojednaní. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

29. Úmysel obchodníka získať na úkor spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie je daný tým, že úverovú zmluvu uzatvára s cieľom získať odplatu vo forme úrokov, prípadne poplatkov. Zákon pritom obchodníkovi ukladá, čo má zmluva obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Ako profesionál tak robí preto, že to tak chce urobiť, aj keď vie, že nekoná v súlade so zákonom. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej doby však spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel žalovaného ako dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie,

ako má s právom naložiť a teda či sa vedome a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

30. Zmluva medzi stranami sporu, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver bola uzatvorená dňa 12.02.2014. Žalobkyňa si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 642,64 eur s príslušenstvom uplatnila žalobou na súde dňa 10.12.2021. Z uvedeného teda vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula ani od uzavretia zmluvy o úvere. Správne preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že nedošlo k premlčaniu žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v objektívnej premlčacej dobe.

31. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a VI. potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

32. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli (k odvolaniu sa nevyjadrila a ani jej žiadne trovy konania v odvolacom konaní zo spisu nevyplývajú) a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).